

Katedra histórie, Filozofická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa
Šafárika v Košiciach v spolupráci so Štátnym archívom v
Košiciach, so Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV a s
Historickým ústavom SAV

STRETNUTIE MLADÝCH HISTORIKOV XIII.

MOC V DEJINÁCH ĽUDSKEJ SPOLOČNOSTI

Košice, 24. októbra 2023

Moc v dejinách ľudskej spoločnosti

Moc ako inštanca je prítomná v ľudskej spoločnosti už od jej počiatku a dodnes je neodmysliteľnou súčasťou ľudského bytia. Dve premenné, spoločnosť a moc, spolu bezpochyby koexistujú a ovplyvňujú sa navzájom. Základným teoretickým východiskom a klasickou sociologickou definíciou moci je výrok Maxa Webera, ktorý moc vytýčil: „ako každú šancu presadiť v rámci spoločenského vzťahu vlastnú vôľu aj proti odporu, bez ohľadu na to v čom táto šanca spočíva.“ Nazeranie a súčasné chápanie moci prešlo v dejinách spoločnosti zásadnými zmenami. Každá historická epocha priniesla vo vzťahu k ponímaniu moci odlišný pohľad, ktorý v konečnom dôsledku vytvoril ucelený heterogénny koncept. Mocenské vzťahy prenikajú do hĺbky celého sociálneho organizmu a interferujú so všetkými sociálnymi vzťahmi. V období antiky Aristoteles a Platón spájali moc a jej uplatnenie predovšetkým s formovaním hierarchických vzťahov v kontexte správy a organizácie mestského zoskupenia. Medieval, charakteristický silnou katolíckou dogmatikou, vytvoril základnú premisu, vzťah medzi božskou mocou a svetským usporiadaním moci. Na pozadí premien novovekej spoločnosti termín moc rezonoval predovšetkým vo vzťahu k ekonomike, obchodu a hospodárstvu. Totalitné a autoritárske politické systémy a politické režimy 20. storočia markantne poznačili vnímanie moci, čo ovplyvnilo aj súčasné teórie spoločenskovedných disciplín. Súčasná percepcia moci je kombináciou všetkých uvedených premís, inštitucionalizovaných v politickom a právnom systéme, ktoré sú vytvorené na konsenze a rešpekte noriem, zákonov opierajúcich sa o hodnoty občianskej spoločnosti v demokratickom politickom režime. V posledných desaťročiach štúdie pojednávajúce o moci v ľudskej spoločnosti tvoria jednu komplexnú a rozsiahlu problematiku skrz spoločenské a sociálne vedy s výrazným interdisciplinárnym presahom.

V rámci jednotlivých vedných disciplín vznikajú rôzne definície, teórie a metódy, ktorými je možné analyzovať moc. Vzhľadom na široké spektrum nie je možná univerzálna definícia. Je teda potrebné zvoliť kontextuálny prístup, ktorý je založený na skúmaní praktík súvisiacich s mocou a jej špecifik uplatňovania na vybrané spoločenské sféry v rôznych historických epochách. Z terminologického hľadiska moc kooperuje s označeniami ako autorita, elita, všeobecná vôľa, vôľa jednotlivca, vplyv, sloboda a iné. Nakoľko je moc a túžba po moci prítomná aj v súčasnosti, možno viac ako inokedy v histórii ľudskej spoločnosti, je na mieste pokúsiť sa nájsť adekvátnu odpoveď na otázky: Kde sa moc rodí a z čoho pramení? Ako nazerajú spoločenskovedné disciplíny na tie sociálne skupiny, ktoré moc v rukách nemajú? Z tohto dôvodu organizátori konferencie privítajú originálne príspevky s interdisciplinárnym presahom.

Tematické okruhy:

- Moc a jej legitimita
- Moc ako technika vlády a riadenia
- Individuálna sloboda vs. všeobecná vôľa
- Moc v kontexte diskusie a v médiách informujúcich o „iných“
- Stereotypy vo vnímaní moci vs. moderné ponímanie moci
- Moc z pohľadu ženskej emancipácie a rodových vzťahov
- Moc v interdisciplinárnom diskurze
- Prejavy uplatňovania moci v školstve a vzdelávaní
- Moc očami perzekvovaných

**Termín podania
prihlášok:
30. jún 2023**

**Termín odovzdania
príspevkov:
15. september 2023**

**Konferenčný poplatok:
25 €**

**Konferenčný jazyk:
slovenčina,
čeština,
angličtina**

Kontakt:

**Mgr. Simona Bilecová
Mgr. Monika Tresová**

Email:

smhkosice@gmail.com

Stretnutie mladých historikov XIII. MOC V DEJINÁCH LUDSKEJ SPOLOČNOSTI

Konferencia je určená predovšetkým pre doktorandov na prezentáciu výsledkov ich výskumu. K príspevku je potrebné doložiť odporúčanie od školiteľa. Prezentované príspevky budú po recenznom konaní publikované v konferenčnom zborníku.

**Prihláška dostupná
prostredníctvom QR kódu.**

